

IV TOIMKONNA TEKST

11. november 1991.a.

4. peatükk

Riigivanem

§42. Riigivanem on Eesti Vabariigi riigipea.
Riigivanem on Eesti riigi esindaja ja riigivõimu ühtsuse kandja.

Riigivanema kohus on hoolt kanda, et oleks tagatud põhiseadusest kinnipidamine.

§43. Riigivanem täidab põhiseaduses ettenähtud ülesandeid, sealhulgas:

- 1) määrab riigikogu uue koosseisu korralised valimised vastavalt põhiseaduse §52* ja riigikogu uue koosseisu erakorralised valimised vastavalt põhiseaduse §65* ja 84*;
- 2) kutsub kokku riigikogu uue koosseisu vastavalt põhiseaduse § 59;
- 3) esitab riigikogule peaministri kandidaadi;
- 4) peaministri esildisel nimetab ametisse ja vabastab ametist ministrid;
- 5) kirjutab alla riigikogus vastuvõetud seadustele või saadab need riigikogusse tagasi vastavalt põhiseaduse §75*.
- 6) kuulutab oma otsusega välja riigikogu poolt vastu võetud riigieelarve;
- 7) kirjutab alla ratifitseerimiskirjad vastavalt põhiseaduse §85*;
- 8) määrab riigikogu ettepanekul rahvahääletuse ja rahvaküsitluse vastavalt põhiseaduse § 77*;
- 9) kutsub kokku riigikogu erakorraliseks istungiks;
- 10) võib algetada põhiseaduse muutmist;
- 11) määrab uue riigivanema valimised vastavalt põhiseaduse § 44*;

* punktide loetelu pole täielik. Osa küsimusi lahendamisel teematoimkondades, viited põhiseaduse paragrahvidele J.Adamsi töögrupi eelnõu esialgse redaktsiooni järgi.

12) nimetab ja kutsub tagasi vabariigi valitsuse ettepanekul Eesti Vabariigi diplomaatilised esindajad välisriikides ja rahvusvahelistes organisatsioonides ning võtab vastu Eesti Vabariiki akrediteeritud välisriikide diplomaatiliste esindajate volikirjad;

13) teeb riigikogule ettepaneku õiguskantsleri, riigikontrolöri, ülemkohtu esimehe ja kaitsevägede juhataja ametisse nimetamiseks;

14) nimetab riigikohtu ettepanekul ametisse kohtunikud;

15) Eesti Panga nõukogu ettepanekul nimetab ametisse ja vabastab ametist Eesti Panga presidendi;

16) annab armu;

17) annab riiklikke autasusid ja teenetemärke;

18) on Eesti Vabariigi riigikaitse kõrgeim juht.

§44. Riigivanem valitakse ametisse ~~neljaks~~ viieks aastaks. Ükski isik ei tohi olla valitud riigivanemaks rohkem kui kaheks ametiajaks järjestikku.

Uue riigivanema korralised valimised toimuvad mitte ~~enne~~ ^{varem} kui kuuskümmend ja mitte hiljem kui kümme päeva enne riigivanema volituste lõppemist.

§45. Vabariigi president astub ametisse Riigikogu ees Eesti rahvale järgmise ametivande andmisega: "Mina, N.N. astudes rahva tahtel vabariigi presidendi ametisse, töotan pühalikult vankumata kaitsta Eesti Vabariigi põhiseadust ja seadusi, õiglaselt ja erapooletult teostada minule antud võimu ja ustavalt täita oma kohuseid kõigi oma võimetega ja parima arusaamisega Eesti rahva ja vabariigi kasuks."

§46. Riigivanema valib oma seadusliku koosseisu enamusega valimiskogu, mis koosneb riigikogu liikmetest ja vähemalt sajast esimese astme kohaliku omavalitsuse esinduskogude poolt delegeeritud liikmest. Valimiskogu moodustamise korra ning valimise korra määrab seadus.

§47. Riigivanemaks võib kandideerida iga Eestikodanik, kes on vähemalt nelikümmend aastat vana ja kes on vähemalt kümme aastat elanud Eestis.

Kandidaadi ülesseadmise õigus on ühel viiendikul valimiskogu liikmetest või kümnel tuhandel hääleõiguslikul kodanikul.

§48. Riigivanema volitused lõpevad ennetähtaegselt

järgmistel juhtudel:

- 1) ametist tagasiastumisega;
- 2) tema suhtes süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega;
- 3) juhul kui riigivanema tervisliku seisundi tõttu on püsivalt takistatud tema ametikohuste täitmine, riigikogus 2/3 häälteenamusega tehtud otsuse alusel;
- 4) riigivanema surma korral.

§49. Riigivanema volituste ennetähtaegsel lõppemisel lähevad tema kohustused ajutiselt üle riigikogu juhatajale, kes määrab viivitamatult uue riigivanema valimised.

Ajal, mil riigikogu juhataja asendab riigivanemat, loetakse ta riigikogu koosseisust lahkunuks ja teda asendab riigikogu juhatajana üks riigikogu asejuhatajatest riigikogu valikul.

§50. Riigivanem ei tohi olla riigikogu liige ega mingil teisel palgalisel ametikohal.

Riigivanem peab olema tsiviilisik.

Kui riigikogu liige valitakse riigivanemaks, astub tema kohale riigikogu asendajaliige, kui selline on olemas.

§51. Riigivanemat võib kriminaalvastutusele võtta riigikogu liikmete enamuse nõusolekul.

Pärast süüdistuse esitamist astub riigivanem tagasi kuni kohtuotsuse jõustumiseni.

Riigivanema süü küsimise otsustab riigikohus.

9. peatükk

Välislepingud

§85. Eesti Vabariigi suhtlemise korra välisriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega määrab seadus.

§86. Riigikogu ratifitseerib ja demonstreerib Eesti Vabariigi lepinguid:

- 1) mis muudavad riigipiire;
- 2) mille rakendamiseks on tarvis Eesti Vabariigi seaduste vastuvõtmist, muutmist või tühistamist;
- 3) mille kohaselt Eesti Vabariik ühineb rahvusvaheliste organisatsioonide või liitudega;

- 4) millega Eesti Vabariik võtab endale varalisi kohustusi;
- 5) milles ratifitseerimine on ette nähtud.

887. Välislepingud, millega muudetakse riigipiire, nõuavad riigikogu ratifitseerimiseks 2/3 liikmete häälteenamust.

888. Eesti Vabariik ei sõlmi välislepinguid, mis on vastuolus põhiseadusega.

§ 89. Kui Eesti Vabariigi seadused või muud aktid on vastuolus Riigikogu poolt ratifitseeritud välislepingutega, kohaldatakse välislepingu sätteid.